

Pracovník pronájmu prádla (kód: 31-028-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Pracovník prádelen a čistíren
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků pro pronájem prádla	3
Orientace v sortimentní skladbě textilií pro pronájem prádla	3
Orientace v základních technologiích praní a žehlení pronajímaných výrobků	3
Řízení a kontrola toku pronajímaného prádla v rámci jeho údržby	3
Třídění, opravy a expedice prádla	3
Identifikace a značení prádla a vytváření systémů logistiky	3
Jednání se zákazníkem	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.11.2012 do: 09.10.2016

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v sortimentu textilních materiálů a výrobků pro pronájem prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat materiálové složení textilních výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Provést spalovací zkoušku s rozpoznáním bavlněné a polyesterové tkaniny	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Rozeznat základní druhy textilií a identifikovat vazbu plátňovou, keprovou a atlasovou	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Rozeznat základní vlastnosti tkanin z hlediska gramáže, stálobarevnosti a srážlivosti, použít stupně barevné stálosti 1 až 5	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Zvolit technologický postup údržby bavlněných a směsových výrobků včetně podmínek praní, sušení a žehlení výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Rozeznat tkaniny z tzv. mikrovláken a identifikovat vlastnosti polyesterové tkaniny z tzv. mikrovláken	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Zvolit technologický postup údržby tkanin z tzv. mikrovláken včetně podmínek praní, sušení a žehlení výrobků	Praktické předvedení s ústním ověřením
h) Rozeznat materiálové složení a zvolit technologický postup údržby v případě operačních pláštů	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v sortimentní skladbě textilií pro pronájem prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat hlavní skupiny zdravotnického prádla a třídít prádlo podle skupin; třídít alespoň tři sortimentní skupiny podle velikostních skupin a odhadnout přibližné rozměry	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Rozeznat hlavní skupiny hotelového prádla a třídít prádlo podle skupin; identifikovat základní vlastnosti hotelového prádla, zejména z hlediska gramáže, vazby a kvality	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Třídít pracovní oděvy podle zařazení do velikostních skupin s použitím tzv. německého a francouzského třídění	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Rozeznat základní typy uzávěrů ložního prádla a identifikovat jejich přednosti a nedostatky	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Rozeznat hlavní velikostní skupiny pracovních oděvů, změřit základní míry postavy v případě pracovních kalhot, pracovní košile a pracovního pláště	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Dodržovat základní normy při výběru zdravotnického prádla rovného i tvarového	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Dodržovat základní normy a kritéria při výrobě oděvů používaných v potravinářství	Praktické předvedení s ústním ověřením
h) Dodržovat základní normy a kritéria při výběru oděvů používaných ve zvláštních odvětvích, např. pro záchrannou službu, záchranný hasičský sbor, svářeče, chemický průmysl, dopravní službu apod.	Praktické předvedení s ústním ověřením
i) Rozeznat základní vlastnosti a navrhnout vhodný technologický postup pro údržbu dalších pronajímatelných výrobků, např. mopů, čisticích hadrů, rohoží apod.	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v základních technologiích praní a žehlení pronajímaných výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat základní požadavky a normy na hygienu prádla, praní a provozu prádelny; zvolit technologický postup pro odstranění tzv. mikrobiologického znečištění; zvolit technologický postup pro tzv. kontaminované prádlo, zejména s přihlédnutím k možným hygienickým nebezpečím	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Dodržovat zásady a normy pro tzv. dezinfekční praní zdravotnického, potravinářského a hotelového prádla a zvolit technologický postup pro tzv. termodezinfekční a chemotermodezinfekční praní	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Dodržovat zásady osobní hygieny pracovníka pronájmu prádla v expedici, zejména s přihlédnutím k možným nebezpečím při práci s kontaminovaným prádlem	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Stanovit pro konkrétní sortiment tvarového prádla určeného k pronájmu vhodný způsob praní a žehlení	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Zvolit technologický postup pro žehlení různých sortimentů pronajímaného prádla	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Dodržovat předpisy pro různé sortimentní druhy zdravotnické techniky, identifikovat textilní materiály těchto výrobků a navrhnout technologický postup pro jejich prádelenské zpracování	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a kontrola toku pronajímaného prádla v rámci jeho údržby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Organizovat tok nemocničního prádla od sběrného místa do prádelny a zpět (oddělení, skříňka, jednotlivé kroky a činnosti kliniky, sběrné místo, svoz, příjem, třídění a značení až po expedici)	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Vyplnit objednávkový formulář základními údaji	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Pracovat s klecovým kontejnerem a provést jeho dezinfekci	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Dodržovat základní hygienické zásady pro používání vozidel pro přepravu pronajímaného prádla, zejména nemocničního	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Třídění, opravy a expedice prádla

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Kontrolovat základní znaky a vlastnosti prádla při příjmu pronajímaného prádla z prádelny do výdejny (velikosti, žehlení, složení, zapínání, funkčnost pružinek atd.)	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Třídít přijaté prádlo z prádelny (sortiment, velikost)	Praktické předvedení
c) Připravit kompletní dodávku pro zákazníka včetně balení, kompletace kontejneru, dokladů apod.	Praktické předvedení
d) Posoudit a provést nejčastější a nejjednodušší opravy (výměna knoflíku, zašití dírky, oprava švu atp.), odhadnout stav (pevnost) materiálu a stáří s přihlédnutím k dalším opravám	Praktické předvedení
e) Posoudit neodeprané skvrny na prádle a určit jejich původ (krev, rez, mastnota, žluté skvrny na kuchyňském prádle, propisovací tuha atd.) a rozhodnout o dalším postupu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria. U kritéria d) zvolit jeden druh poškození.

Identifikace a značení prádla a vytváření systémů logistiky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat osobní prádlo pomocí čárových kódů a čipů s přihlédnutím k jejich výhodám a nevýhodám	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Pracovat se základními informacemi uloženými v kódu nebo čipu	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Provést upevnění čárového kódu na textilním výrobku (nažehlení)	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Zavést nového zákazníka do existujícího logistického systému a přidělit prádlo novému zákazníkovi	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Pracovat se základními položkami logistického systému pronájmu prádla (nákup, vyřazování, sklad, evidence, inventura a návaznosti na ekonomiku firmy), vypracovat vyřazovací protokol	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Stanovovat životnost prádla, obrátku a gramáž ve vztahu k životnosti a nákladům na praní	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Jednání se zákazníkem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Jednat se zákazníkem, vést rozhovor se zákazníkem, který se zajímá o pronájem prádla z hlediska platné legislativy pro daný obor činnosti zákazníka	Praktické předvedení
b) Vést reklamační řízení a dodržovat reklamační řád a související zákony a předpisy	Praktické předvedení
c) Realizovat obchodní jednání se zákazníkem	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů elektrickým proudem	Praktické předvedení s ústním ověřením
b) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s elektrickými stroji a zařízeními	Praktické předvedení s ústním ověřením
c) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů popálením nebo opařením	Praktické předvedení s ústním ověřením
d) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s tepelnými stroji a zařízeními	Praktické předvedení s ústním ověřením
e) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik úrazů souvisejících s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení s ústním ověřením
f) Dodržovat zásady bezpečnosti práce s nebezpečnými chemickými látkami	Praktické předvedení s ústním ověřením
g) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik požáru	Praktické předvedení s ústním ověřením
h) Dodržovat zásady požární prevence a postup činností při vzniku požáru	Praktické předvedení s ústním ověřením
i) Identifikovat kritická místa v provozu pro vznik ostatních úrazů (např. úrazy pohyblivými se částmi strojů, pádem z výšky apod.)	Praktické předvedení s ústním ověřením
j) Dodržovat zásady bezpečnosti práce pro předcházení vzniku ostatních úrazů	Praktické předvedení s ústním ověřením

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO).

Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=30919&kod_sm1=29).

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (používaných strojů a zařízení v rozsahu hodnotícího standardu) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu před zkouškou.

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno v navazující činnosti vedoucí k úplnému zhotovení služby pronajímání prádla nebo praní a čištění prádla a oděvů. Konkrétní skladbu zakázky určí zkoušející.

Uchazeč bude vyzván, aby v případě ústního vysvětlení stručně vysvětlil definici pojmu, jeho uplatnění v praxi, podmínky a příklady použitého technologického procesu. V případě požadavku nakreslení schématu tak uchazeč učiní formou náčrtu na předem označený list čtverečkováného papíru, přičemž není třeba používat pravítko ani jiné pomůcky.

Při ověřování odborných způsobilostí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet k dodržování hygienických pravidel a zásad vedoucích k naplňování podmínky bezpečnosti práce v prádelnách a čistírnách oděvů a prádla. Dále je třeba posuzovat hospodárné využívání zdrojů energie, vody a chemických přípravků, dodržování ekologických principů při provádění služby, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládnutí jednotlivých operací. Pro hodnocení odborné způsobilosti Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění všech zadaných úkolů, tj. jak zásady zachovává při obsluze všech strojů a zařízení nebo při provádění souvisejících činností v provozu, kde se koná zkouška. Není požadováno zkoušet dodržování BOZP na samostatném úkolu.

Při hodnocení způsobu zhotovení služby bude provedeno výsledné hodnocení vizuálně i sensoricky, bude provedena obvyklá kontrola kvality vyprání nebo vyčištění, případně odstranění skvrn. Předmětem hodnocení bude i kreativita, manuální zručnost uchazeče, jeho orientace v textilních materiálech, sortimentu prádla a oděvů a použitých prádelenských technologiích. Důraz bude kladen na bezpečnost práce a úsporu použitých prostředků.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované fyzické nebo právnické osoby.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání chemik prádelen a čištění a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 10 let odborné praxe jako osoba odpovědná v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla nebo ve funkci učitele odborných předmětů v chemických oborech nebo učitel odborného výcviku v chemických oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením textilním, oděvním, chemickým, strojírenským, elektrotechnickým nebo ekonomickým a alespoň 5 let praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti praní a chemické čištění oděvů a prádla nebo ve funkci učitele odborných předmětů v chemických oborech nebo učitel odborného výcviku v chemických oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- c) Profesionální kvalifikace podle tohoto standardu a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 10 let odborné praxe jako osoba odpovědná v oblasti praní a chemického čištění oděvů a prádla, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo pro místní rozvoj

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici provozovnu prádelny vybavenou na odpovídající úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Prádelna zajišťující pravidelný svoz zakázek od zákazníků vlastními nebo smluvními dopravními prostředky a která se současně zabývá pronájmem vlastního prádla zákazníkům
- Provoz, který eviduje zakázky také elektronickou formou
- Provoz vybavený pracími stroji (wash-extraktory), jakož i pracími stroji pro kontinuální praní a velkokapacitní odvodňování a sušení prádla
- Provoz vybavený technologií pro žehlení tvarového a rovného prádla: válcovými žehlicími stroji, tunelfinišery, žehlicími lisy, napařovacími figurínami, skladači a stohovači
- Provoz vybavený elektronickým řízením dávkování pracích prostředků a elektronickým systémem sledování toku zakázek prádelny
- Záznamové archy pro sledování hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR textilního, oděvního a kožedělného průmyslu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Asociace prádelen a čistíren

Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu